

Odwrócony VAT

Wprowadzone w życie rozwiązania uszczelniające sprawiły, że przedsiębiorcy świadczący usługi budowlane muszą się liczyć z kolejnymi problemami związanymi z rozliczaniem VAT.

mec. Robert Nogacki

ZAŁOŻYCIEL KANCELARII PRAWNEJ SKARBIEC

Obowiązek pobrania i zapłaty podatku od towarów i usług spoczywa na sprzedającym lub usługodawcy. W niektórych przypadkach obowiązek ten przeniesiono na nabywcę towarów lub usług. Od 1 stycznia 2017 r. ustawodawca rozszerzył zakres „odwrotnego obciążenia” na kolejne towary i niektóre usługi budowlane. W tym celu rozbudowano treść załącznika nr 11 i dodano pkt 8 do art. 17 ust. 1 ustawy o VAT wraz z załącznikiem nr 14 do niej.

Warunkami zastosowania odwrotnego obciążenia w usługach budowlanych są sytuacje, gdzie:

- > dane usługi budowlane zostały objęte załącznikiem nr 14 do ustawy o VAT;

- > usługodawcą jest podatnik VAT, u którego sprzedaż nie jest zwolniona od podatku na podstawie art. 113 ust. 1 i 9 ustawy o VAT;

- > usługobiorcą jest podatnik, o którym mowa w art. 15 ustawy o VAT – zarejestrowany jako podatnik VAT czynny;
- > usługodawca świadczy te usługi jako podwykonawca.

Tym samym ustawodawca postanowił ograniczyć wyłudzenie podatku od towarów i usług (głównie w systemie tzw. karuzel VAT) w szerszym zakresie niż m.in. branża elektroniczna czy handel paliwem. Powodem mają być nieprawidłowości w rozliczaniu VAT.

CO TO OZNACZA?

Przepisy już zaczęły sprawiać problemy interpretacyjne, bo to na podwykonawcy usług spoczywa obowiązek sklasyfikowania własnej usługi. Katalog usług podlegających odwróconemu obciążeniu oparto na Polskiej Klasyfikacji Wyrobów i Usług (PKWiU), ale nie ma aktów prawnych, które precyzowałyby zasady przyporządkowania. Problema-

tyczne mogą się okazać tzw. usługi mieszane, czyli dotyczące np. dostawy towarów i montażu. Podatnikowi zostaje wystąpienie do GUS o wydanie opinii/interpretacji odnośnie prawidłowego zakwalifikowania usług pod PKWiU tak, by wiedział dokładnie, czy świadczy usługę objętą odwrotnym obciążeniem. Przedsiębiorca powinien uzyskać też interpretację podatkową, która dodatkowo rozwieje jego wątpliwości i zapewni o prawidłowości rozliczeń.

Co najważniejsze – u wszystkich podwykonawców może się pojawić problem z płynnością finansową, dlatego że system odwrotnego obciążenia zobliguje ich do wystawienia faktury jedynie na kwotę netto i w tej samej wysokości będzie także kwota brutto. Nie będą zatem w deklaracjach VAT wykazywać podatku należnego. Z uwagi na to, że podwykonawcy

jednocześnie dokonują zakupu materiałów i usług do swojej działalności, to podatek VAT naliczony z tych zakupów utworzy nadpłatę, o której zwrot trzeba się będzie zwrócić do urzędu skarbowego. Podwykonawcy nie będą mieli podatku należnego, który mogli do tej pory pomniejszyć o kwotę podatku naliczonego. Praktyka organów podatkowych związana ze zwrotem VAT pokazuje, że jego zasadność może być weryfikowana długo, zaś termin zwrotu VAT (60 dni) może nie zostać dotrzymany, a często będzie wydłużany na dalsze okresy dodatkowej weryfikacji.

System odwróconego obciążenia zastosowany w innych branżach przyczynił się do ukrócenia działań przestępczych związanych z wyłudzeniem VAT. Czy nie odbije się on jednak czkawką na legalnie działających podmiotach, które napotkają trudności? Z pewnością tak, gdyż fiskus skorzysta

z okazji i z pewnością będzie interpretował przepisy na swoją korzyść. Jeśli podwykonawca uzna, że do swych usług nie znajdzie zastosowania odwrotne obciążenie i wystawi fakturę z kwotą VAT, to w razie kontroli organ podatkowy wykorzysta nieścisłości w przepisach dotyczących PKWiU i nakaże zapłatę wykazanego na fakturze podatku VAT na podstawie art. 108 VAT.

PRZEZORNY UBEZPIECZONY

Aby uniknąć problemów, podwykonawca powinien również dokonać czynności weryfikacyjnych, zmierzających do prawidłowej oceny skutków prawnopodatkowych wykonywanych usług. Wskazane jest wówczas przeprowadzenie audytu usług w tym zakresie, które pomoże na bieżąco sprawdzić prawidłowość rozliczeń.

Sprawa odwrotnego obciążenia VAT dotyka także odbiorcę usług budowlanych od podwykonawców. Nie tylko ma on obowiązek naliczenia VAT do zakupionych usług objętych odwrotnym obciążeniem. Pozostaje problem z weryfikacją takiego podwykonawcy, który w praktyce może się okazać podmiotem, który choć nie jest aktywnym podatnikiem VAT (co spowoduje, że nie będzie można do danej transakcji zastosować odwrotnego obciążenia), to może się okazać podczas kontroli, że transakcje z danym podmiotem zostaną uznane za nierzetelne, zaś faktura – za tzw. pustą fakturę. Aktualny pozostaje więc problem zachowania staranności w doborze kontrahenta i umiowanie organów podatkowych do wtrącania uczciwych podatników w tzw. karuzele podatkowe. Jedynie odpowiednio wdrożona w firmie procedura weryfikacji podmiotów współpracujących może się przyczynić do uniknięcia domiaru podatku oraz postawienia zarzutów karnych skarbowych. <

**mec. Robert
Nogacki**